REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și a următórele Birouri de anunciuri:

In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelika Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.

— Publicări mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 franci.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 213. **Brașov, Luni-Marți 26 Septemvrie (9 Octomvrie).** **1900.**

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corone; pe șése luni 12 corone; pe trei luni 6 corone; pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate, pe un an 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai ușor prin *mandate postale.*

Administrațiunea.

Elevii români la șcólele maghiare.

(S.) In tóte șcólele unguresci din Transilvania, Bănat și Țéra ungurésca se comit abusuri față de elevii români. Din timpurile cele mai vechi și până adi Românul, mic și mare, a fost obiect de esperimentare pentru volniciile „patrioților“ născuți. In tóte oficiile publice, în institutele de învățământ, chiar și în cele confesionale, décă, firesce, sunt neromâne, ba și de cătră „patrioții“ particulari se fac încercări, cari de cari mai cutezate de a împedeca pe Român de-a se folosi de limba sa maternă, de a'și cultiva datinele sale și de a se desvolta amăsurat firei sale românesci. In timpul cel mai nou s'a întâmplat sĕ ni-se oprésca sub pretexte de nimic chiar balurile și concertele.

Este acésta ură de rassă? Séu mâncărime de a-și arăta puterea de „stăpâni“, pretinsa dominațiune? Ori e suprematiă?

Cine scie?! Fapt incontestabil însĕ este și rĕmâne, că acéstă ingerință neiertată, acéstă volniciă revoltătóre — ce o vedi în viața socială, în tótă golătatea și prostia ei dilnic, când ești espus a fi interpelat de ori-ce tras împins, de ce nu scii și vorbesci, séu de ce nu sciu și vorbesc copii tĕi maghiaresce — se póte observa și la tóte șcólele maghiare. Abstrăgênd dela faptul, că pe elevii nemaghiari îi silesc mo-mentul a lua parte la reuniunile și cercurile lor, unde nu numai, că aud declamându-se și tratându-se teme revoltătóre pentru simțul lor național, dér prin tot felul de presiuni sunt constrînși a declama și a trata și ei de aceste, décă nu vor sĕ trécă în ochii învĕțătorilor și conșcolarilor lor de *trădători* de patriă, — acești elevi mai sunt siliți a face și eserciții religióse strĕine ritului și religiunei lor, séu cel puțin împedecați de a-și esercita ei ritul lor propriu.

In scólele reformate îi silesc și pe greco-orientali a lua parte Dumi-necile diminéța la cântări și eserciții religióse premergĕtóre serviciului divin, a'și cumpăra cărți de cântări reformate, ba în unele scóli a frecventa chiar și biserica reformată.

Scólele romano-catolice consideră și tratéză pe elevii greco-uniți în privința religiunei întru tóte chiar ca și pe ai lor. Dispun de ei în privința esercițiilor religióse, fără reservă: îi duc în tótă diminéța înainte de prelegeri la biserica romano-catolică, în Dumineci érăși tot acolo și la exhortația rom. cat. și numai după aceea îi *lasă* — dér nu-i constringe nimeni — sĕ mérgă la biserica greco-unită; îi silesc a-și cumpăra „*rosarie*“, cărți de cântări rom.-cat. și a face în sĕptĕmâna mare esercițiile și a asculta exhortațiunile cele lungi romano-catolice.

Cu ce drept proced astfel romano-catolicii? Óre ar tolera ei, ca greco-uniții sĕ facă asemenea cu elevii lor? Nici pomenire! Și ce lipsă este, ce folos póte resulta pentru elevi înșiși și pentru biserica română unită din acésta usurpare a drepturilor sale? Nici o lipsă, nici un folos, ci mare daună, căci elevii uniți devin prin acele prea multe eserciții religióse apatici, reci, indiferenți, ba chiar ostili în privința religionară, ajung a nu cunósce ritul lor propriu și nu se însuflețesc de loc pentru biserica lor propriă românéscă.

Pe cât scim noi, ministrul instrucțiunei publice a dat ordinațiuni esacte relativ la respectarea sĕrbătorilor diferitelor confesiuni în șcóle. Aceste ordinațiuni nu s'au putut da fără de scirea și consultarea capilor tuturor bisericelor. Ordinațiunile aceste se și observéză până acum ici și colo, dér décă nu vom veghia și mai departe asupra observării lor stricte, adi mâne se vor da uitării și érăși ne vom afla în fața abusurilor și volniciilor celor vechi, cari numai nouĕ ne strică.

Este dér o supremă necesitate ca archiereii noștri sĕ impună preoților, protopopilor și mai marilor acestora stricta datorință de-a veghia cu scumpătate, ca în privința esercițiilor religióse și a frecuentării biserieei sĕ nu dispună nici o confesiune strĕină de elevii români greco-uniți séu greco-orientali, ci singur numai autoritatea bisericéscă competentă, ér casurile de abusuri și volnicii din partea autorităților școlare maghiare sĕ le aducă fără întârdiare la cunoscința respectivelor guverne diecesane. Aceste sĕ intervină apoi în casuri concrete cu tótă energia pentru neamânata delăturare a acelor abusuri și volnicii.

Nebuniă ori mișeliă?

De vre-o sĕptĕmână maghiaro-semiții dela „Egyetértés“ au fost apucați de bóla furiei, strigă ca mușcați de viperă și stau sĕ nebunéscă pentru-că au aflat, că la nunta fiicei judelui de Curiă, d-l Ioan Mezei, Ecaterina, care s'a cununat, cu d-l advocat Dr. Eugen Pătăceanu din Turda, naș fiind d-l Iosif Pop jude de Curiă cu soția, care nuntă s'a ținut în Budapesta, s'a vorbit și s'a cântat românesce. Dér cum sĕ se fi conversat și cântat la o nuntă românéscă, chinezesce?

Dér Boxerii dela „Egyetértés“ au aflat un cârlig într'o notiță fugitivă, ce a publicat'o „Tribuna“ despre acea nuntă românéscă și în care s'a dis între altele: „La casa d-lui Mezei, unde s'a ținut și ospĕțul, nuntașii au fost întêmpinați cu „Deșteptă-te Române!“

Atâta li-a trebuit năimiților dela „Egy.—es“, ca sĕ încépă o campaniă strașnică cu articole de fond, care de care mai fulminante, în contra celor doi judi de naționalitate română dela Curiă, în contra Românilor în genere pentru-că mai cutéză sĕ-și petrécă românesce la nuntile lor și, bine înțeles, și contra direcțiunei politice a ministrului-președinte Szell, care „toleréză“ astfel de lucruri în „statul național unitar maghiar“, lăsat lui moștenire de Banffy.

Cum se póte, ca un jude de Curiă și Român fiind sĕ asculte un cântec național românesc fără de-a chema în ajutor poliția și fără a protesta în public? Așa se întrébă și pretind cei dela „Egy—és“; așa au pretins și dela judii Mezei și Pop sĕ-și justifice în public atitudinea lor la nunta românéscă.

In cele din urmă, după atâtea svêrcoliri și țipete în contra celor doi funcționari români dela Curiă, vine d-l Ioan Mezei, socrul mic, și

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

O întorsĕtură neașteptată.

(Din englesesce.)

Bill era de profesiune tâlhar. Era un ometeu trunchios, care scie a sĕ stea față și când ajungea lucrul la bătaiă. Prietinul și complicele sĕu, Jim, era alt om. Un adevĕrat domnișor ștrengărel și polecra îi era „gentleman“. Regulat lucrau împreună. Jim inventa planurile și Bill le esecuta.

Jim îmbrăcat elegant, c'un guler înalt alb, ședea pe pat în odaia lui Bill, și ținênd în dinți un capĕt de țigară, pe când Bill ședea pe un scăunel cu trei picióre, fumând dintr'un ciubuc negru tutunul de matroz. De-odată sare 'n sus, lovesce una cu pumnul în aer și cu ton apăsat dice:

— „Jim, rĕu sé 'nvêrte róta, nu-i câștig“.

— „Ai multă dreptate“, rĕspunse Jim filosofând.

— „Lucrurile merg de tot prea rĕu“.

— „Hm! Nu ai vr'o ideă, care ne-ar puté scóte din noroiŭ?

Jim se aruncă de-alungul pe pat, își închise ochii de jumĕtate și rĕmase așa câtva timp, cufundat în gânduri.

— „Eri m'am preumblat în ținutul Clapham și am vĕdut o casă nouă minunată. Mai, că nu cred sĕ nu fiă bani acolo“.

— „A cui e casa?“ întrebă Bill.

— „A unui mare neguțător cu numele Bancum“.

— „Are familiă?“ întrebă mai departe Bill.

— „Nu. Și am mai sciricit, că el are obiceiul sĕ ia masa așa pe la 7 și jumĕtate óre séra. Eu dic, că mai bine ar fi, décă l'am visita pe la órele 8“.

— „Pe la opt?“

— „Se 'nțelege, nu putem merge în hainele acestea“. Și luând geamantanul, ce s'afla lângă el, Jim continuă astel: „Imbrăcămintea, de care vom avé lipsă, se află aici în geamantanul acesta“.

Deschidênd apoi geamantanul ce-l adusese cu sine, scóte două uniforme de polițist nouĕ nouțe.

Bill le privesce înmărmurit.

— „Acésta e a ta“, dise Jim. „Una însĕ, după cum vedi, e o uniformă de inspector de poliță; acésta o voiŭ îmbrăca-o eu. Acum ascultă bine ce-ți spun: Pe la órele șépte și jumĕtate vom întra la Bancum. De bună sémă, că-l vom întâlni în sufrageriă. Eu îl voiŭ declara, că e prisonierul meu. El va cere sĕ ne legitimăm și eu îi voiŭ arăta legitimația“.

Dicênd acestea, Jim scóse un bilet de legitimațiă, falsificat cu multă dibăciă.

„De sigur, că va face gură, se va înfuria și va țipa. Eu însĕ cu de acestea nu-mi voiŭ bate capul, ci pe tine te voiŭ pune sĕ-l păzesci, ér eu voiŭ face perchisițiă domiciliară. Pe servitori îi voiŭ chema într'o odaiă, unde îi voiŭ încuia. După acésta voiŭ rĕscoli tótă casa și, firesce, tot ce voiŭ afla de valóre, voiŭ pune la buzunar. Ce dici la ideia acésta?“

Bill se scărpină în cap, ca și când ar fi avut ceva de observat. Lui Jim, se vede, că puțin i-a păsat de ce va dice soțul sĕu, căci sărind în sus dise:

„Peste o oră mĕ voiŭ reîntórce, atunci vom pleca la drum. Până atunci îmbracă-ți uniforma...“

Orologiul arăta șépte óre și jumĕtate, când Jim sună clopoțelul dela pórta lui Mr. Bancum. Servitorul se retrase spăriat, când vĕdu înaintea lui un inspector de poliță însoțit de un polițist de rênd. Gângăvind rĕspunse la întrebările lui Jim:

„Domnul e acasă, îi voiu anunța, că-l căutați.

Sufrageria era tocmai în față cu ușa dela anticameră și când servitorul o deschise, ca sĕ anunțe pe visitatori, Bill și Jim observară ceva deosebit. Mister Bancum a devenit galben ca céra, din ochii lui se putea vedé, că l'a cuprins o spaimă mare și din mâna lui tremurândă îi alunecă ceva. Sări de pe scaun, apoi ér se aședă și dise cătră servitor, care încă nu conduse înăuntru pe visitatori:

„Las' sĕ între numai, lasă-i sĕ vină— i am așteptat!“

— „Ce-o fi asta?“ dise Bill încet cătră soțul sĕu.

„Ne-a așteptat! rĕspunse Jim. Trebue sĕ fim cu precauțiune!“

Și ambii intrară la Mr. Bancum.

„Imi pare fórte rĕu, d-le“, se adresă Jim cătră el cu o curtoasiă unică în feliul ei, „mi-se impune trista datorință sĕ Vĕ arestez.“

declară într'o scrisóre adresată redacţiunii lui „Egy.-es“, că nuntaşii la sosirea lor din biserică în casa sa n'au fost întêmpinaţĭ cu „Deşteptă te Române“, fiind-că nu era nimenĭ acolo, carĭ sĕ-i întêmpine, că prin urmare scirea amintită a fost în punctul acesta eronată. Tot aceeaşĭ declară şi ginerele, advocatul Dr. Păţăceanu, mai adaugênd, că au fost de faţă şi câţĭ-va óspeţĭ magbiarĭ la nuntă şi că delicateţa faţă cu ei n'a permis decĭ, ca sĕ se vorbéscă şi cânte esclusiv numai românesce.

E fórte dureros, că ómenii se vĕd asfel prin aţîţărĭ şi ameninţărĭ sistematice aduşĭ acolo, în „libera“ Ungariă, ca sĕ se justifice în public despre aceea, cum şi-au petrecut la o nuntă.

Dér credeţĭ, că boxerii dela „Egy-es“ se mulţămesc cu atâta? *Quod non.* Acum pretind dela amintiţiĭ judĭ sĕ facă proces de pressă „Tribunei“ pentru notiţa amintită, prin care dênşii ca judĭ ai Curiei reg. ungurescĭ ar fi fost „calumniaţĭ“.

Rĕmâne numai, că după obiceiul genuin asiatic sĕ le céră sĕ-şĭ spintece burta, ca sĕ dovedéscă, că sunt credincioşĭ supuşĭ ai statului şi ai tronului. Dér nu le vor crede nicĭ de-şĭ vor pune sufletul în palmă.

Din România.

Proiectele ce vor fi presentate Camerelor.

Unele diare au anunţat, scrie „Timpul“, şi au discutat fel de fel proiecte de legĭ, pe care le atribue guvernului, şi care ar fi sĕ fie discutate şi votate în sesiunea estraordinară a parlamentului, ce se deschide Lunĭ.

Suntem acum în mĕsură sĕ anunţăm, că în sesiunea estraordinară a corpurilor legiuitóre guvernul va propune trei proiecte de legĭ financiare, care trebue sĕ ia fiinţă înainte de 1 Octomvrie.

Primul proiect de lege va fi o ratificare a unei convenţiunĭ intervenită între Stat si Disconto Gesellschaft, prin acéstă casă avanséză ministerul financelor 15 milióne de lei rambursabile prin anuităţĭ în timp de 12 anĭ, prelevate asupra veniturilor monopolului hârtiei de ţigară, înfiinţat anul acesta pe când era ministru de finanţe d-l Take Ionescu.

Un alt proiect al guvernului este acela al unui imposit de 6 banĭ la gradul de ţuică.

In proiectul guvernului se prevede înfiinţarea de destilerii, care vor funcţiona autorisate de guvern şi care vor fi obligate sĕ destileze orĭ-ce cantitate de boştină li-s'ar aduce de către proprietarii de livedĭ de prune, pe un preţ stabilit, acesta bine înţeles pentru casul când destileriile nu s'ar înţelege pentru a cumpăra boştina.

Funcţionarea destileriilor se va face sub controlul guvernului, care va stabili condiţiunile technice ale distilării.

Al treilea şi ultimul proiect are de scop de a regula o proporţionalitate, ceea ce nu este astădĭ, a impositului personal pentru locuitorii dela oraşe.

Proporţionalitatea acestui imposit va fi în raport cu chiria locuinţelor. Acéstă modificare va fi fórte uşóră, câlculându-se că nu va spori veniturile cu mai mult de 1.500,000 de lei.

Guvernul nu va mai presenta nicĭ un alt proiect.

*

Etă programa pentru deschiderea sesiunei extraordinare a Corpurilor legiuitóre, la 25 Septemvrie 1900:

La órele $11^1/_2$ diminéţa, d-nii senatorĭ şi d-nii deputaţĭ se vor aduna în biserica Sântei Mitropolii spre a asista la Te-Deum.

La órele 12, d-nii senatorĭ şi d-nii deputaţĭ se vor întruni în sala şedinţelor Adunărei deputaţilor.

D l preşedinte al consiliului, în numele M. S. Regelui, va da cetire Mesagiului regal de deschidere a sesiunei.

*

Cetim în „Constit.“: Diarele oposiţiei reproduc după unele diare strĕine scirea falsă, că d-l Nicolae Mişu, energicul nostru agent diplomatic dela Sofia, va fi rechiămat şi o comentéză în diferite chipurĭ. Nu credem trebuincios de a mai desminţi o astfel de scire, care este o simplă născocire.

*

Unele diare — dice „Timpul“ — au anunţat, că la ministerul de esterne ar fi sosit o *notă austro-rusă* în cestiunea incidentului diplomatic dintre noi şi Bulgaria, ér „L'Indépendance Roumaine“ a şi comentat'o, bine înţeles într'un mod defavorabil.

Dupa cât scim, nicĭ o notă în sensul aceleia de care vorbesc diarele nu s'a primit la ministerul de esterne.

*

Misiunea italiană.

Vinerĭ la amiadĭ a sosit în Bucurescĭ misiunea italiană compusă din d-nii general *Parravicino*, adjutant regal, maior *Pallieri* şi locotenent *Gonello*, însărcinată de a notifica Regelui Carol urcarea pe tronul Italiei a Regelui Victor Emanuel al III-lea.

La gara de nord misiunea regală italiană a fost primită de Ex. Sa marchizul Becaria d'Incissa, ministru plenipotenţiar al Italiei, cu d-l Baroli, secretar, şi personalul legaţiunei, d-l Al. G. Florescu, secretarul general al ministerul afacerilor strĕine, d-l Al. Catargiu, ministrul român la Roma, d-l prefect al poliţiei capitalei, d-l colonel Averescu, etc.

D-l colonel Averescu, directorul şcólei superióre de rĕsboiŭ, a fost ataşat pe lângă persóna şefului misiunei regale italiane, d-l general adjutant regal Parravicino.

Membrii misiunei regale italiane au descins la hotel Boulevard. După amiedĭ au visitat diferitele aşedăminte din capitală.

D-l general Lahovari, ministrul de rĕsboiŭ, a dat Sâmbătă un dejun în onórea d-lui general Parravicino, şeful misiunei italiene,

Misiunea italiană a plecat Duminecă diminéţa la Sinaia pentru a se presenta M. S. Regelui.

*

Cetim în „Timpul“:

Scirile unor diare strĕine, reproduse şi de unele diare din capitală, în privinţa descoperirei la Neuwied a unui *complot in contra vieţei Iubitei Nóstre Suverane* sunt **pure invenţiunĭ.**

Afară de acésta data întórcerei M. S. Reginei în ţéră era mai dinainte stabilită şi n'a fost bruscă orĭ provocată de complotul imaginat de diarele strĕine amatóre de şcirĭ sensaţionale.

*

Căpitanul din infanteria japonesă Musataro Tucada va mai sta câteva dile în Bucurescĭ.

El a fost la Berlin ataşat la un regiment de infanterie timp de trei anĭ, unde a urmat cursurĭ particulare asupra statului major, căcĭ în institutul german pentru stat-major nu se primesc strĕinĭ.

Musataro Fucada va merge din Bucurescĭ la Constantinopole, ér de aci la Tokio şi pe urmă în China, unde va face parte din statul major al trupelor japonese.

*

MM. LL. Regele şi Regina vor rĕmâne la *Sinaia* până la începutul lunei viitóre. Deşi data strămutării reşedinţei Curţei în capitală nu este încă fixată, probabil, că Suveranii vor sosi în Capitală la 3—6 Octomvrie v.

*

Se anunţă pentru sĕptĕmâna viitóre sosirea la Sinaia a Ducelui şi Ducesei de Saxa Meiningen, carĭ vor rĕmâné óspeţii Regelui şi Reginei două sĕptĕmânĭ.

*

D-l Al. Marghiloman, ministrul afacerilor strĕine, şi-a întârdiat sosirea în ţéră cu două dile.

D-l Marghiloman este aşteptat în capitală Duminecă la amédĭ.

*

In Octomvrie, espiând terminul de doi anĭ, pe cât sunt aleşĭ rectorii Universităţilor din Bucurescĭ şi Iaşĭ, o nouă alegere se va face la cele două Universităţĭ.

*

Gimnasiul „Mircea-Vodă din Constanţa a fost transformat în liceu, prin înfiinţarea clasei a 5-a.

Profesorii s'au oferit sĕ predea gratuit cursurile clasei a 5-a.

*

In Brăila a sosit în diua de 18 Septemvrie un numĕr de vre-o 42 de Turcĭ, bărbaţĭ femei şi copii, emigraţĭ din Şiştov, unde n'au mai putut suferi persecuţiunile bulgărescĭ.

*

Ministerul domeniilor avênd în vedere, că din causa *Peronosporei* (manei) strugurii nu sunt încă copţĭ, sfătuesce pe toţĭ cultivatorii de vii, ca în interesul lor sĕ nu culégă strugurii decât mai târdiu anul acesta, căcĭ culegându-i în asemenea stare, s'ar hazarda a obţine vinul de o calitate cu totul inferióră.

*

Mercurĭ, 13 curent, pe vaporul „Turnu-Severin“ s'a încărcat de către cunoscuta casă a d-lui „Verona fiiu“ din Galaţĭ 306 rîmătorĭ şi 152 vite cu destinaţia pentru Italia. D-nii Verona au închiriat tóte covertele serviciului maritim român pentru esportarea de vite şi rîmătorĭ. Acest comerciŭ aduce marĭ folóse ţĕrii.

De asemenea vaporul „Constanţa“ în cursul sĕptĕmânei viitóre se va încărca cu un numĕr de vite şi apoi când vor sosi vapórele S. M. R. se vor încărca şi acestea în continuu.

Casa d-lui Verona fiu e cunoscută ca unica casă mare din ţéră care se ocupă cu transportul de vite şi rîmătorĭ. Deja anul trecut ea a esportat un numĕr însemnat de vite în strĕinătate.

Scólele de stat, scóle jidovescĭ.

Un amic al fóiei nóstre ne comunică următorul cas caracteristic:

In dilele aceste a multelor şi marilor sĕrbătorĭ jidovescĭ, într'o diminéţă m'am întêlnit cu una dintre învĕţătórele scólei de stat din orăşelul C., care îmbrăcată în haine de sĕrbătóre cu copiĭ de scólă cu tot, iĭ ducea pe aceştia din urmă cu sine la preumblare. O întreb ce sĕrbătóre scolară este, deórece nu sciam sĕ fiă vr'o sĕrbătóre creştină. „Nu e nicĭ o sĕrbătóre“, 'mĭ rĕspunse ea, dér fiind-că elevii noştri în majoritate preponderantă sunt Jidovĭ, şi din causa sĕrbătorilor lor jidovescĭ nu vin la scólă, nu putem ţiné prelegerĭ, ci suntem siliţĭ a avé ferii (vacanţe)“.

Étă înţelepciune de stat la instrucţiunea publică unguréscă! Scólele confesionale îndesuite de elevĭ abia o mai pot duce din causa sĕrăciei cu învĕţătorii lor cu tot, ér statul susţine scolĭ de lux numai pentru Jidovĭ. Şi ministrul Wlassics preliminéză mereu la milióne în budget pentru asemenĭ scolĭ de lux!

Vor obiecta şoviniştii perciunaţĭ, de ce nu folosesc şi Nemaghiarii scólele de stat maghiare. Dér în care dintre aceste scóle se observă acea disposiţiă a legii de instrucţiune, după care *tot elevul sĕ-şĭ ia instrucţiunea în limba sa maternă*, § 58, pentru a căreia neobservare ministrul într'o ţéră în adevĕr constituţională şi într'un stat de drept ar fi tras la strictă rĕspundere, ér nu aplaudat ca ministrul Wlasics în Ţéra unguréscă!

Ca esemplu pentru preoţĭ.

Dăm loc împărtăşirilor, ce ni-le comunică mai jos d-l preot *Hărşian* din Chimitelnicul de Câmpiă. Ele vor puté servi ca un bun esemplu preoţimei nóstre şi încă în două direcţiunĭ: de-o parte le va da un prea salutar esemplu de bărbăţiă şi constanţă cu care trebue sĕ lupte un preot român pentru emanciparea şi buna conducere a credincioşilor sĕi, ér de altă parte ca un frumos şi însufleţitor tip de imitare în ceea-ce privesce modul, cum trebue sĕ-şĭ împlinéscă preoţimea nóstră datorinţa sfântă *în apĕrarea dreptului nostru de limbă.*

Etă împărtăşirea, ce ni-se face:

Chimitelnicul de Câmpiă, 7 Oct. 1900.

Onorată Redacţiune! După cum Vĕ raportasem la timpul sĕu, în comuna nóstră *Chimitelnicul de Câmpiă* încă în 18 Martie a. c. se formase o reuniune de cumpătare, ca mijloc de apĕrare contra alcoholului jidovesc. Lucrurile au mers fórte bine şi frumos timp de două lunĭ şi jumĕtate, după care timp unii din alcooliştii cei mai pasionaţĭ în urma machinaţiunilor îndrăsneţe şi astute ale crişmarilor ovrei, au început a frânge promisiunile făcute pe cuvêntul de onóre şi, în modul acesta, după espirarea a 3 lunĭ pe cât se prinsese aprópe întreg poporul, éraşĭ s'au dat cu toţii la beute.

Da, căcĭ Jidanii vĕdêndu-şĭ ameninţate veniturile enorme, traiul bun şi viaţa comódă au început încă dela formarea însoţirei a intimida pe ómenĭ cu câte numai li-a subministrat mintea lor de şarlatanĭ; mai pe urmă vĕdênd, că cu de acelea nu pot face mare trébă, au început *a-le da gratis vinars fórte bun*, a li-l amesteca prin vin, numai şi numai sĕ-şĭ pótă ajunge scopul, şi aşa pe lângă tótă stăruinţa celor ce pusesem la cale acest lucru salutar mai departe nu l'a putut duce cu poporul, ca adecă sĕ se obţină dela vinars. Şi fiind-că acésta se întêmplă mai cu sémă Dumineca şi în sĕrbătorĭ şi fórte de multe-orĭ chiar şi în timpul serviciului divin, folosindu-mĕ de îndereptarul de Gavrilă Alusiu din Babţa, unde între alte mai multe poveţe bune, ce

---

„Da, da“ rĕspunse Mr. Bancum, „înţeleg lucrul pe deplin. D-vóstrĕ veniţĭ dela direcţiunea poliţiei din Scotland-yard?“

„Firesce“, rĕspunse Jim.

Bill era pe aci sĕ-l bufnéscă rîsul; trebuia sĕ şĭ încordeze tóte forţele ca sĕ nu ridă. — „Şi ce s'ar întêmpla“, continuă Mr. Bancum, tremurând nervos, „décă d-vóstrĕ v'aţĭ reîntórce fără mine la Scotland-yard şi acolo aţĭ spune, că nu m'aţĭ aflat acasă; c'un cuvênt, ce ar fi, décă mĭ-aţĭ da o di amênare?“

Jim tăcù un moment; acéstă întrebare îl surprinse şi pe el.

„Incât ne privesce pe noi, nu ni s'ar întêmpla nimic“, — rĕspunse în fine Jim.

— „Aşa-déră“, continuà Mr. Bancum, „sĕ sfêrşim în grabă. Ce doriţĭ pentru bunăvoinţa d-vóstrĕ? Ce dicĭ: 500 lire sterlinge d-tale, ér jumĕtate omului acestuia cinstit? Primescĭ, d-le inspector?“

„Imĭ pare fórte rĕu!“ rĕspunse Jim, „risicul e prea mare“.

„Atuncĭ 800, o miiă d-tale şi 500 omului?

Jim primì ofertul.

„Şi d-vóstră veţĭ spune în Scotland-yard“, continuà Mr. Bancum, numĕrând banconotele în palma lui Jim, „că atuncĭ, când aţĭ venit sĕ mĕ prindeţĭ, eu deja cu 24 de óre mai 'nainte părăsisem Londra“.

„Aşa vom face“, dise Jim.

„Atuncĭ Dumnedeu cu voi“, dise Mr. Bancum.

Un moment mai târdiu inspectorul şi poliţistul deghişaţĭ se aflau deja pe stradă şi de jumĕtate spăriaţĭ, priveau cu mirare unul la altul.

„Acum“, dise Jim, tredindu-se încet din ameţélă, „ce dicĭ la acestea? Eu însu'mĭ nu mai sciu ce sunt, fată orĭ fecior..“

„Pentru-ce dracu a făcut'o acésta?“ întrebà Bill.

In diua următóre sciură pentru ce.

In foile de séra se publicase scirea, că Bancum, cunoscutul neguţător, a defraudat o sumă colosală şi a disparut.

„Acum înţelegi?“ întrebà Jim, când împreună cu Bill consumau nisce stridii. „Inţelegĭ, de ce a fost aşa darnic Mr. Bancum?“

Bill nu rĕspunse nimic, ci golì până la fund păharul cu vinul spumegător.

---

se dau, la pagina 45 am dat de §. 74 din art. de lege 40,—1879, care dispune închiderea cu desĕvêrşire a crişmelor de diminéţa pănă séra după înserat. Şi astfel în 18 Maiŭ a. c. am adresat fisolgăbirĕului din Ludoş, Felföldi Bélla, următórea oficiósă în limba română:

Nr. 55—1900.

„Spectate D-le Propretore! In comuna Chimitelnicul de Câmpiă s'a pus basă încă în 18 Martie a. c. la o reuniune de cumpătare faţă cu beuturile spirtuóse, carĭ aduc atâta nefericire asupra omenimei şi a patriei comune. Dintre cei întraţĭ în acéstă reuniune unii mai debilĭ de caracter au frânt promisiunea făcută, căcĭ crîşmarii: Hirsch Ioszef, Hirsch Herman şi mai mult ca toţĭ Hirsch Adolf înfrică pe ómenĭ cu câte numai sciu şi îi îndémnă la beut. Dumineca şi în serbătorĭ, nicĭ odată nu sunt încuiate crişmele, după cum pretinde §. 74 al art. de lege 40 din 1879, aşa încât s'au dat multe casurĭ triste, că unii beutorĭ au petrecut în crîşmă, reţinuţĭ de crîşmarii jidanĭ chiar şi în timpul s. bisericĭ. Decĭ în înţelesul §. din art. de lege 44 din 1879 Vĕ rog a impune numiţilor crîşmarĭ, ca în Duminecĭ şi sĕrbătorĭ sĕ nu mai vêndă beutură pănă după înserat.

Chimitelnic, 18 Maiŭ 1900.

Cu stimă:

Teodor Hărşian,
paroch gr. cat.

La acestea d-l propretor Felföldi Bélla îmĭ rĕspunde în modul următor (rĕspunsul las sĕ urmeze tradus pe românesce):

Nr. 1850—1900.

Onoratului preot gr. cat.

Chimitelnicul de Câmpiă.

Cu provocare la scrisórea d vóstre nr. 55—900 am onórea a Vi-l retrimite cu rugarea, ca sĕ binevoiţĭ séu a-l trimite în traducere maghiara, séu întreg rescriptul mĕ rog a mijloci sĕ mi se trimită pe unguresce, deórece în M. Ludoş nu avem interpret.

M. Ludoş, 19 Mai 1900.

Felföldi Bélla,
protopretor.

Lucru firesc, că eu nu am împlinit nicĭ una din pretensiunile d-lui propretor, ci simplaminte m'am pus la masă şi tot în limba română sub Nr. oficios în modul următor am scris d-lui Vice-Comite în Turda:

Nr. 59—1900.

Mult. onor. d-le Vice-Comite!

In 18 Maiŭ a. c. sub Nr. 55 al acestui oficiu am rugat pe d-l Propretore din Ludoş Felföldi Bélla, ca spre a puté scuti mai cu succes pe poporul românesc din Chimitelnicul de Câmpiă de miseriă şi de demoralisare, la carĭ ajunge vĕdĕnd cu ochiĭ prin consumarea în mĕsură fórte mare a alcoholului, sĕ impună crâşmarilor din loc, ca Dumineca şi în sĕrbătorĭ în înţelesul §. 74 din art. de lege 40 din 1879 sĕ nu mai vêndă beuturĭ pănă după însĕrat. La acésta sus numitul domn prin oficiósa de sub nr. 1890—900 aci aclusă îmĭ rĕspunde într'un mod, ce vatĕmă adênc art. de lege 44 din 1868, prin care oficielor parochiale li-se garantéză corĕspunderea cu oficiele civile ale statului ungar în limba oficiósă a bisericelor, ce representă.

Decĭ prin acésta din oficiu vin a Vĕ ruga, ca pe d-l pro-pretore din Ludoş: Felföldi Bélla sĕ aveţĭ bunĕtate a-l aduce la reson şi a-l face atent la §. 12 art. de lege 44 din 168, în care espres se dice, că nu oficiile parochiale etc. etc. sunt datóre a traduce orĭ concipia în limba statului scrisorile de corespondenţă din limba maternă, ci înşi-şĭ funcţionarii statului, carĭ nu sciu, durere, orĭ nu vreu a sci şi alte limbĭ, de cât cea maghiară, sunt datorĭ a-şĭ ţiné tălmacĭ.

Tot asemenea Vĕ rog a-i ordona, ca cererea cuprinsă în oficiósa mea de sub nr. 55 aci alăturată sĕ mĭ o resolveze în sensul cuprins în legile statului, a cărui pâne o mânâncă între alţĭ mulţĭ şi d-sa de un frumos şir de anĭ. — Căcĭ nu de mult şi destul de lămurit s'a esprimat noul secretar de stat Iuliu Gulner: „Nu póte fi binecuventată o administraţiune, nicĭ în ministeriu, nicĭ în municipii, nicĭ în comune, décă aceia, carĭ administréză puterea publică, nu sunt pĕtrunşĭ de cugetul, că ei nu sunt stăpânii, ci slujitorii afacerilor publice şi a poporaţiunei ţĕrei".

Oficiul parochial gr. cat. din Chimitelnicul de Câmpie la 25 Maiŭ 1900.

Teodor Harsianu,
paroch gr. cat

Şi ce sĕ vedĭ D-le Redactor?! Pe la mijlocul lui Septemvre a. c. atistiea comunală din loc capĕtă o ordinaţiune dela pomenitul propretore, în care espres se dice, *că la cererea mea mai mult crîşmele din Chimitelnic nu-i iertat sĕ stea deschise dela 7 óre a. m. pănă după 2 óre p. m.*.

Necăs şi o adevĕrată rabiare a cuprins din nou pre toţĭ perciunaţii din loc. Eu însĕ am acea mângăiere sufletéscă, că-mĭ pot petrece cu privirea pe poporul, ce mi-se adună la s. biserică, Duminecile şi în serbătorĭ, cum îşĭ continuă fie-care calea către casă, ér nu umple cârciumele, ca până aci şi mai pe urmă ameţiţĭ de alcohol, mulţĭ abia ajungeau în diua următóre orĭ chiar a doua di acasă.

Da, căcĭ perciunaţii acum nu mai îndrăsnesc a trage pe popor aprópe cu forţa sĕ între în crîşme. Controla preste îndeplinirea acestei ordinaţiunĭ o fac şi o voiŭ face în persónă, pănă când se va convinge întreg poporul, că póte trăi şi fără vinarsul jidovesc.

Fapta destul de corĕspundĕtóre legei a d-lui vice-comite din Turda Dr. Beteg Miklos nu are lipsă de nicĭ un comentar, căcĭ se comentéză însa-şĭ pe sine.

Teodor Hărşianu,
paroch gr. cat.

SCIRILE DILEI.

— 25 Septemvrie v.

Preferirea sĕrbătorilor jidovescĭ. Organul Reuniunii economice române din din Orăştiă, „Bunul Econom", comunică următorul cas caracteristic: Comanda diviziei de honvedĭ din Clujiŭ a trimis amintitei reuniunĭ române însciinţarea, că în 8 Octomvrie va fi în Sibiiu licitaţiă pentru liferare de pâne şi ovĕs pentru honvedimea din Ardeal, cerênd ca acéstă însciinţare sĕ se comunice cercurilor din sînul reuniunei. După două sĕptĕmânĭ aceeaşĭ comandă honvedéscă însciinţă Reuniunea, că *deóre-ce dilele de 8 Octomvrie* („Sucot I") *şi 9 Octomvrie* („Sucot II") *sunt dile de sèrbătorĭ jidovescĭ*, licitaţia *se amână dela 8 pe 10 Octomvrie.* — Étă pănă unde a ajuns jidovismul în acéstă nenorocită ţéră! Pe când dilele de sĕrbătóre ale Românilor, cetăţenĭ băştinaşĭ ai acestei ţĕrĭ sunt în fórte multe casurĭ conturbate prin cine scie câte poruncĭ, citaţiunĭ la pertractărĭ, ca martorĭ etc., pe atuncĭ sĕrbătorile Jidanilor se respectă, póte mai mult şi decât ale creştinilor. Bravo „patrioţilor", că departe aţĭ ajuns cu patria vóstră „maghiară!"

Ex-regele Milan în Ardeal. Din Borgoprund se telegraféză, că alaltăerĭ a sosit acolo ex-regele Milan însoţit de contele Zichy. La gară a fost întêmpinat de mai mulţĭ, dér fiind-că el a călĕtorit incognito, nu i-s'a făcut primire oficiósă. Milan a fost încuartirat în casele farmacistului Wachsmann. Se dice, că ex-regele Milan va petrece acolo mai multe sĕptĕmânĭ, cu care ocasiune se vor aranja vênătorĭ de urşĭ.

Advocaţii slovacĭ: Matei *Dula*, Paul *Mudron* şi Andrei *Halasa* din Turoţ-St.-Mărtin, în urma cunoscutei pedepse ce li-s'a dat prin sentinţa Curiei, au fost suspendaţĭ dela eserciarea oficiului advocaţial, şi anume Dula pănă în 24 Martie 1901, ér Mudron şi Halasa pănă la 24 Martie 1900.

Cununia. D-l *Valeriu P. Maior* absolvent de teologiă şi d-ra *Silvia Pop*, fiica d-lui paroch I. Pop din Visuia de Câmpiă, se vor cununa Dumineca în 14 Oct. n. c.

Un omor crâncen. Ni-se scrie din Mureş-Ludoş: In nóptea de 3 pe 4 Octomvrie, cu ocasiunea têrgului de ţéră de aicĭ s'a întêmplat o crimă din cele mai oribile. Nisce pungaşĭ, de-a căror urmă nu s'a putut da încă, în drumul ţĕrii şi abia la $1^1/_2$ chilometru dela casarma de gendarmĭ, *au omorît, tăindu-i grumazul, pentru banĭ* pe locuitorul român din Dateş cu numele Mihail *Căpuşan*. In urma nenorocitului, care era vĕduv, au rĕmas 5 orfanĭ. Aci ar fi trebuit sĕ-şĭ arate gendarmii isteţimea, nu a ne păzi şi împiedeca convenirile nóstre cele inofensive!

Societatea „Alexi Şincai" a teologilor românĭ din seminarul din Gherla, s'a constituit pentru anul şcolar curent astfel: preşed, Iuliu Morar cl. IV; secret. I. Tarţia cl. III; v.-preş. G. Mesaroş cl. IV; bibliot. Vict. Criste cl. III; cassar T. Cherebeţiu cl. III; controlor Cir. Dumbrava cl. IV; notar I. Farcaşiu cl. II; archivar Vict. Steţiu cl. II.

Stipendii. Din partea comunităţii de avere a fostului regiment confiniar românobanatic Nr. 13 se vor destribui pe anul şcolar 1900—1901 la elevĭ ai institutelor de pedagogiă, ai şcólelor medii, ai şcólelor militare şi ai altor şcóle de specialitate, asemenea şi la ucenicii aplicaţĭ la meserii şi industriă, — *ajutóre în banĭ.* Ajutórele se vor conferi numai la fii săracĭ ai „împĕduriţilor", însĕ diligenţĭ, cu progres bun în studii şi cu purtare bună. Petiţiile timbrate în regulă sunt a-se adresa comitetului comunităţii de avere pănă la 20 Octomvrie 1900.

Situaţia în China.

Se scrie din Berlin, că după părerile ce domnesc acolo despre situaţiunea în China, acésta pare adĭ mai puţin pronunţătóre. Depeşile, ce sosesc din China, nutresc numai bănuiala, că împĕrătésa vĕduvă şi consiliarii ei n'au alta de gând cu paşii lor de prevenire, decât de a ţiné puterile în loc şi a câştiga timp, pănă ce se va sĕvîrşi retragerea curţii chinesescĭ în interiorul imperiului.

O impresiune fórte neplăcută mai face, că întórcerea împĕratului la Peking se face dependentă de aceea, ca guvernul engles sĕ-i garanteze siguranţa.

De altă parte se constată cu mulţumire, că cabinetele au aflat în fine un teren comun pe basa propunerilor germane şi francese.

*

Congresul internaţional pentru pace atribue turburările din China următórelor împrejurărĭ: 1) că unii misionarĭ, în loc sĕ-şĭ vadă de obligaţiunile lor religióse, pricinuesc mereu conflicte diplomatice; 2) că europenii stabiliţĭ în China provócă adese-orĭ pe indigenĭ; 3) că rivalitatea între puterile europene stîrnesce mereu intrigĭ; 4) că au avut loc anexărĭ neîndreptăţite; 5) că intenţiunea cinică a autocraţiei apusene este de a usurpa bogăţiile ţĕrei.

Congresul, în urma acestora, este de părere, că politica viitóre trebue sĕ tindă la renunţarea formală a protectoratului religios şi favorisarea unui guvern progresiv al indigenilor, care ar fi capabil sĕ facă reforme interne pentru un comerciu european cinstit şi pentru o adevĕrată civilisaţiă.

*

Sacrificiile de espiraţiune, pe carĭ împĕratul Chinei le-a ordonat în onórea baronului Ketteler, sunt în mod evident sacrificiile, carĭ se obicĭnuesc în China spre a celebra onórea defuncţilor, şi constau în ofertă de mâncare şi beutură; acest sacrificiu simbolіséză un banchet în onórea defunctului. Beutura ar trebui sĕ fiă vin, dér adesea se întrebuinţéză apa, care în ceremoniă e numită vin. Acéstă beutură a înţeles'o imperatul Germaniei sub „jertfă de libaţiune" (Trankopfer.)

Décă legaţiunea chinesă la Berlin ar voi sĕ celebreze un sacrificiu funebru, s'ar găsi încurcată, căcĭ nu are la dispositia ei un preot. Ar fi însĕ cu putinţă ca sĕ se facă sĕ vină într'adins din China un preot chines.

Literatură.

Din Beiuş primim următorul op scolar acum apărut de sub tipar: *„Istoria Naturală"* în usul claselor inferióre ale şcólelor medii după Dr. Szterenyi Hugo, botanica tradusă de Vasile *Dumbravă*, zoologia tradusă de Victor *Borlan*. Tom. I pentru cl. I cu 113 ilustraţiunĭ. Preţul 2 cor. 40 banĭ.

NECROLOG. **Ecatherina Ramonţianu** născ. **Nicolaeviciu**, care după o lungă suferinţă, în al şéselea an al fericitei sale căsĕtorii şi-a dat sufletul în mânile Creatorului în 30 Sept 1900. Pe rĕposata o jălesc Remus G. Ramonţianu, farmacist ca soţ; Al. P. Ramonţian, George şi Iuliana Nicolaevicĭ ca părinţĭ şi alte rudenii.

ULTIME SCIRI.

Viena, 8 Octomvrie. Consiliul comun de miniştri a ajuns în cestiunea căilor ferate pentru Bosnia la o deplină înţelegere în principiu.

Peking, 8 Octomvrie. Trupele japoneze au început a se retrage de aicĭ.

DIVERSE.

Cum îşĭ află paserile călĕtóre cuibul lor cel vechiŭ? Cum-că pasĕrile vin îndĕrĕt la cuibul lor s'a dovedit prin esperienţe. Aşa, la 6 Iunie 1893 Storey în Anglia a prins două rândunele pe casă şi li-a pus la picior câte un inel cu însemnare de dênsul. La 20 Iunie 1894 s'au reîntors amêndouĕ la cuib. S'a mai luat séma că barzele când vin érăşĭ la noi sbóră şi fac róte la înălţime un timp, apoi se îndréptă la cuibul lor de anul trecut, se aşédă în el şi îşĭ arată bucuria clămpănind cu ciocul. Când nu se reîntórnă însă-şĭ păsĕrile bĕtrâne la cuib, vin şi le iau în stăpânire urmaşii. In 1736 a abservat astronomul Maupertuis un cuib de şoimĭ călĕtorĭ pe o colină în Finlanda. De-atuncĭ şi pănă la 1855 în fiă-care an clocea în acelaşĭ cuib o şoimóică de acestea. O fi fost tot aceea orĭ nisce urmaşe ale ei, nu se scie, deóre-ce Maupertuis n'o fi prins şi însemnat pe cea dela 1736. Dér avênd în vedere, că dela 1736 pănă la 1855 sunt 119 anĭ, e de credut, că era o urmaşă, fiică orĭ nepótă chiar. K. Möbius crede, că pasĕrile îşĭ află cuibul vechiŭ ajutându-se de vedere. In adevĕr, o pasĕre, sburând la o înălţime de 100 de metri, vede o bucată de pământ cu o radă de 40 de chilometri, ér dela 200 de metri, cea mai mare înălţime pănă la care se urcă pasĕrile de obiceiŭ, vede de jur împrejur un cerc cu rada de 54 de chilometri. Icóna pământului cu pădurĭ, dealurĭ, ape, sate se întipăresce fórte viu şi esact în creerii lor, şi dela înălţime deosibesc locul de unde au plecat, Tot vĕdul le călĕuzesce şi în călĕtoriile lor, căcĭ şi atuncĭ li-se desfăşóră harta cu cea mai mare precisiune şi decĭ se pot orienta.

Un negustor de spirit. — Acum câte-va lunĭ, un negustor care vindea într'un sat din Prusia fotografiile celor trei din urmă împĕraţĭ ai Germaniei, adresa mulţimei acest mic „logos":

— Priviţĭ nobile dame şi gentilĭ domnĭ portretele lui Wilhelm I-iŭ, Frederic al II-lea şi Wilhelm al III-lea, actualul nostru suveran.

„Wilhelm I-iŭ va trăi în memoria mulţimei prin dictonul sĕu familiar: „N'am timpul sĕ mĕ plictisesc". Fraza caracteristică a lui Frederic al II-lea va fi tot-déuna „Deprindeţi-vĕ sĕ suferiţĭ, fără sĕ vĕ plângeţĭ".

„Cât despre ilustrul nostru stăpân actual, pe care îl cunósceţĭ cu toţiĭ, e de un humor trecĕtor şi are devisa: „Augusto fă mĭ bagajele!"

Adus înaintea tribunalelor şi condamnat de ele pentru crimă de „lesa-majestate", negustorul, odată cu pedépsa espiată, şi-a reluat vechea-i preocupaţiă.

Şi continuă sĕ debiteze acel logos umoristic pe care l'a modificat în ceea ce privesce pe Wilhelm al II-lea în următorul sĕu mod:

„Cât despre graţiosul nostru stăpân actual are şi el o devisă, dér mi-s'a luat dreptul de a-o v'o spune".

Ar fi greu sĕ găsescĭ un alt negustor precupeţ, care sĕ aibă mai mult spirit ca prusacul, eroul celor de mai sus.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,
se pot procura următórele cărţi:

Cărţi pentru comercianţi
şi funcţionarî de bancă:

Idei fundamentale în economia politică de *Ioan Socaciu*, vechiŭ profesor la scólele com. r. din Braşov. Preţul 65 cr.

Procent, Promil, Interese şi Teoria conturilor curente de *I. C. Panţu*. Arată calcularea intereselor pe anî, pe lunî şi pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunţit. Preţul 40 cr. + 3 cr. porto.)

„Curs complet de corespondenţa comercială“ de *I. C. Panţu*. Conţine modele de circulare, scrisorî de informaţiunî, recomandaţiunî şi acreditive: scrisorî în comerciul cu mărfurî, comisiune şi espediţiune; cestiunî cambiale, afacerî cu efecte, monede, cupóne etc. Preţul 1 fl. 60 cr.

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panţu*, prof. la şcóla comerc superióră din loc. Tractéză principiile contabilităţii duple ilustrate cu diferite esemple, pe carî studiindu-le cu atenţiune, póte orî şi cine sĕ înveţe ţinerea socotelelor în economia proprie şi în afacerile comerciale. Preţul 50 cr. + 5 cr. porto.

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panţu*. Acéstă nouă broşură conţine: *afacerile de credit cambial şi afacerile de bancă*. Preţul broş. 2 coróne (+ 10 banî porto).

Scrierî economice.

Noţiunî de Economia Vitelor, preţiósa scriere economică a d-lui *I. St. Furtuna*, ediţiunea *a treia* cu 137 ilustraţiunî şi 224 pag. Opul acesta nu se ocupă numai cu vitele, ci cu tot ce privesce o bună gospodăriă, începênd dela boi, caî, oi, capre, porcî, măgarî, şi aşa pe rênd până la cel din urmă puiŭ de găină, gâscă, curcă, raţă, ba merge chiar până la ouă arĕtând şi acestea cum se păstréză, carî sunt mai bune etc. Acest op economic scris cu multă cunoscinţă de causă şi fórte bogat în cuprins, a fost premiat de Societatea centrală de agricultură din România şi e aprobat de ministeriul român al cultelor şi instrucţiunei publice pentru scólele şi pentru bibliotecile poporale. Se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ cu 2 cor. (plus 10 banî porto.)

Pentru economii de vite este de nepreţuit folos marele şi valorosul op **Zootechnia** sêu **cultura generală şi specială a vitelor**, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră din Bucurescî. *„Zootechnia“* este partea a treia din *„Manual de agricultură“* al d-lui **Maior**, care a fost atât de călduros apreţiat din partea întregei prese române şi premiat şi din partea Academiei Române; ea cuprinde *779 pag. format mare 4⁰*, cu 225 figurî şi costă 8 cor. (cu posta recom. 8 cor. 50 b.)

PARTEA I. a Manualului: **Agrologia** sêu **„Agricultura generală“** 524 pag. Preţul à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 b.)

PARTEA II. **„Fitotechnia“** sêu **„cultura specială a plantelor“** cu 611 pag. şi 202 figurî. Pr. 8 cor., (cu posta rec. 8 cor. 50 b.)

„Cartea Plugarilor“ sêu povestirî economice despre grădinărit, economia câmpului, cresacerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Form. 8⁰ 90 pag. costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorî şi pentru toţî iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Preţul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustraţiunî in text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul francat 40 cr.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e de cel mai mare folos practic şi, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurî din póme, de *Gr. Halip*, prof. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicaţii şi invĕţăturî amĕnunţite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin şi must din felurite póme; cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Preţul 20, (cu poşta 23 cr.)

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirî de consum, de vêndare, de vierî, de lăptarî etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirî, de F. W. Raiffeisen. *Ediţiunea a V-a*. Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Cărţi cu preţurî reduse.

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carî se vênd cu preţurî reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră, Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux. Preţul în loc de 4 c r., cum s'a vêndut până acum, este aḑî numai *2 cor.* (+ 30 banî porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţî şi de fete. Cu 57 figurî în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorî din Bucurescî. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorî.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescî. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banî.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcî se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

7) ***„Vrei sĕ te iubéscă bărbatul?*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.
Din 6 Octomvre n. 1900.

Renta ung. de aur 4%	113.85
Renta de coróne ung. 4%	90.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.90
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.50
Bonurî rurale ungare 4%	89.80
Bonurî rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	163.25
Losurî pentru reg. Tisei şi Seghedin	138.—
Renta de argint austr.	97.—
Renta de hârtie austr.	96.70
Renta de aur austr.	114.75
Losurî din 1860.	131.60
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	17.60
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	660.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	640.50
Napoleondorî	19.26½
Mărcî imperiale germane	118.27½
London vista	242.—
Paris vista	96.27½
Rente de coróne austr. 4%	97.20
Note italiene	90.—

Cursul pieţei Braşov.
Din 7 Octomvre n. 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.04	Vênd.	19.08
Argint român.	Cump.	18.08	Vênd.	18.90
Napoleond'orî.	Cump.	19.26	Vênd.	19.30
Galbenî	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescî	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcî germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescî	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Nr. 8345 - 1900.

PUBLICAŢIUNE
în causa inducerii dărilor din acest an.

Fiind-că tóte soiurile de dare pe anul curent sunt deja fixate şi prescrise, de aceea în puterea emisului Direcţiunei reg. financiare din loc Nr. 308—900, provocăm pe p. t. contribuenţi de dare a se prerenta în termin de 8 ḑile adecă **dela 3 Octomvre până la 10 Octomvre 1900** în localul perceptoratului orăşenesc aducênd cólele de dare cu sine spre a li-se induce într'ênsele datoria dărilor.

Braşov, în 29 Sept. 1900.

(1108,3—3), *Perceptoratul orăşenesc.*